

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Budsjett 2025

Økonomiplan 2025-2028

Kommunedirektørens forslag

13. desember 2024

Kommunedirektør Jan Magne Stensrud

Bakgrunn

- Prognose 2024: minus 21 millioner.
- Disposisjonsfondet ved inngangen til 2025 er 0 kr.
- Nysaldering over statsbudsjettet 5 millioner (2024).
- Inntektsøkning 5 millioner fra 2025 og fremover.
- Å Energi 7,5 millioner for 2024.

Det reelle nedstyringsbehovet er
 $21 \text{ mill} + 8 \text{ mill} = 29 \text{ millioner}$

Om budsjett og økonomiplan

- Et budsjett i balanse.
- Dekker inn merforbruk (9 mill) i 2025 og 2026.
- Tiltak for nedstyring av driftsutgifter
- Bygger disposisjonsfond fra og med 2026.
- Benytter inntektsmuligheter for å ivareta tjenestebehov og bygge fond.
- Usikkert, men sikter mot realisme.

Utvalgte nøkkeltall fra budsjettforslaget 2025

- Totale driftsinntekter 825,7 mill
- Netto driftsresultat -0,5 mill
- Antall innbyggere 01.07.2024 - 2443
- Netto lånegjeld – 1 mrd
- Eiendomsskatt – 29,55 mill
- Disposisjonsfond - 0
- Totale driftsutgifter – 826,5 mill
- Renteutgifter – 40,1 mill
- Investeringsutgifter – 51,8 mill

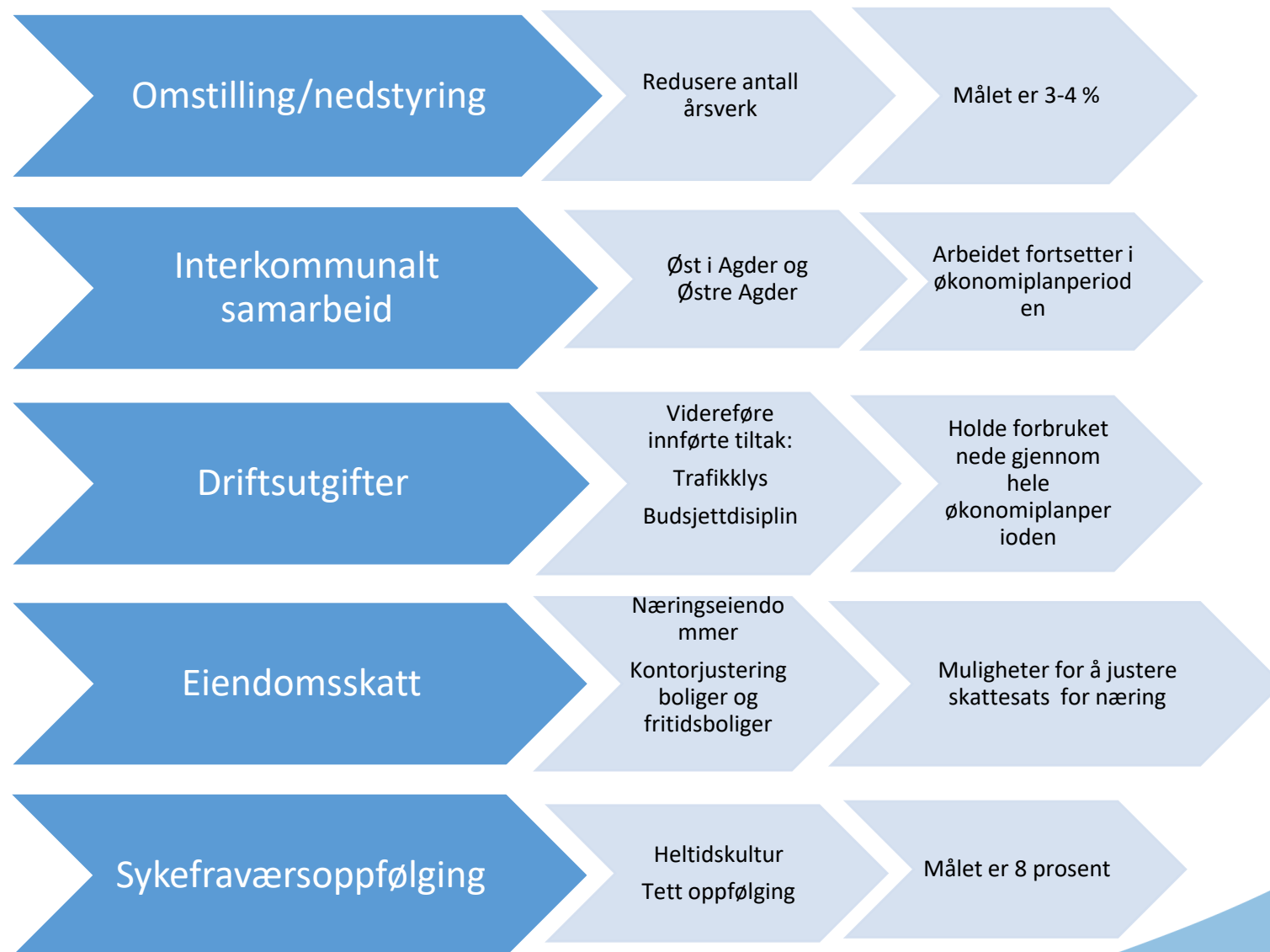

Fortsatt behov for omstilling

- Reduksjon i antall årsverk
 - Hovedtyngden av kommunens utgifter er lønn til ansatte. For å få til varig reduksjon i kommunens utgifter må kommunens bemanning reduseres.
 - Vedtak i kommunestyret i oktober 2024 om 3-4%.
 - Kommunedirektøren har i samarbeid med tillitsvalgte startet arbeidet med nedbemanning. P.t har vi oppnådd 2,0%
 - Arbeidet fortsetter i økonomiplanperioden. Realisering og forventet effekt kan først skje fra 1.1.26.

Hva gjør vi videre?

UTVIKLING I TVEDESTRAND

- Det har skjedd mye positivt i Tvedestrand i de senere årene!

ARBEIDSDELING

- **Kommunedirektøren** har ikke noen selvstendig innstillingsrett eller plikt til å legge fram budsjett og økonomiplan i balanse – men vårt **økonomireglement** sier at kommunedirektøren skal legge fram et **balansert forslag** til formannskapet
- **Handlingsplanen** gir rammer for kommunedirektørens budsjettarbeid og for det som foreslås, men kommunedirektøren må forholde seg til de gitte rammevilkår
- Deretter har formannskapet **innstillingsretten** og kommunestyret har **vedtaksretten**

PROSESS SÅ LANGT – BUDSJETT OG HANDLINGSPLAN

- 11.09.24: Budsjettseminar med formannskapet
- 25.09.24: 1.gangsbehandling av Handlingsplan 2025-2028
- 13.11.24: Handlingsplanen behandles i kommunestyret
- Sept./okt./nov.: Administrasjonen arbeider med budsjettet. Hovedtillitsvalgte har vært invitert inn til flere møter i budsjettprosessen

VIDERE BEHANDLING – BUDSJETT OG HANDLINGSPLAN

- 13.11.24: Presentasjon av kommunedirektørens forslag
- 20.11.24: Arbeidsmøte i formannskapet – ikke vedtaksmøte
- 20.11.24: Uttalelse fra Arbeidsmiljøutvalget
- 27.11.24: Uttalelse fra Administrasjonsutvalget
- 27.11.24: Formannskapets behandling og innstilling
- 27.11.24: (Utlekking til alminnelig ettersyn) Offentliggjøring
- 11.12.24: Kommunestyrets behandling av budsjett/økonomiplan

TVEDESTRAND
KOMMUNE

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028,
kommunedirektørens forslag

OFFENTLIGGJØRING

- Budsjett og økonomiplan deles ut i papirformat etter presentasjonen
- Spørsmål samles opp til etter presentasjonen
- Budsjettdokumentene og presentasjon legges ut på kommunens hjemmeside i morgen
- **Opprettet egen e-postgruppe:**
TVE.pol.gruppeledere@tvedestrand.kommune.no

Tallenes tale!

- Her er mye tall!
- Anbefales: Sitt tilbake med en kaffe el.lign
- **Alle tallene** presenteres nok ikke her
- Men: Alle store tall og bakgrunnsforhold skal være omtalt i budsjettdokumentet

TVEDESTRAND
KOMMUNE

UTGANGSPUNKT OG RAMMER FOR BUDSJETTARBEIDET:

- Gjeldende økonomiplan 2024-2027
- Forslag til Handlingsplan 2025-2028
- Statsbudsjettet for 2025

Foto: Jannicke Norheim

STATSBUDSJETTET FOR 2025

- Realvekst i **frie inntekter** på om lag **11,4 mrd.** kroner for kommunesektoren (etter tilleggsproposisjon)
- Tilsvarende et økt handlingsrom på **totalt 8,6 mrd.** kroner for sektoren
- Høyere enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2025
- Regjeringen mener kommunene får dekket de økte kostnadene til **demografi og pensjon** innenfor denne veksten. Samt endringer i inntektssystemet.
- **Deflator** økning på **4,1 prosent**, der pris- og lønnsveksten utgjør henholdsvis 3,5 prosent og 4,5 prosent.

LITT OM DOKUMENTET

- Del 1: Overordnet
 - Rammer, hovedbilder, hovedstrategier
 - Styringssystem, målekart og handlingsregler
 - Driftsbudsjettet inkl. nye driftstiltak
 - Investeringsbudsjettet inkl. nye investeringstiltak
- Del 2: Sektorenes kapitler
- Vedlegg:
 - Gebyr, priser

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028,
kommunedirektørens forslag

TVEDESTRAND
KOMMUNE

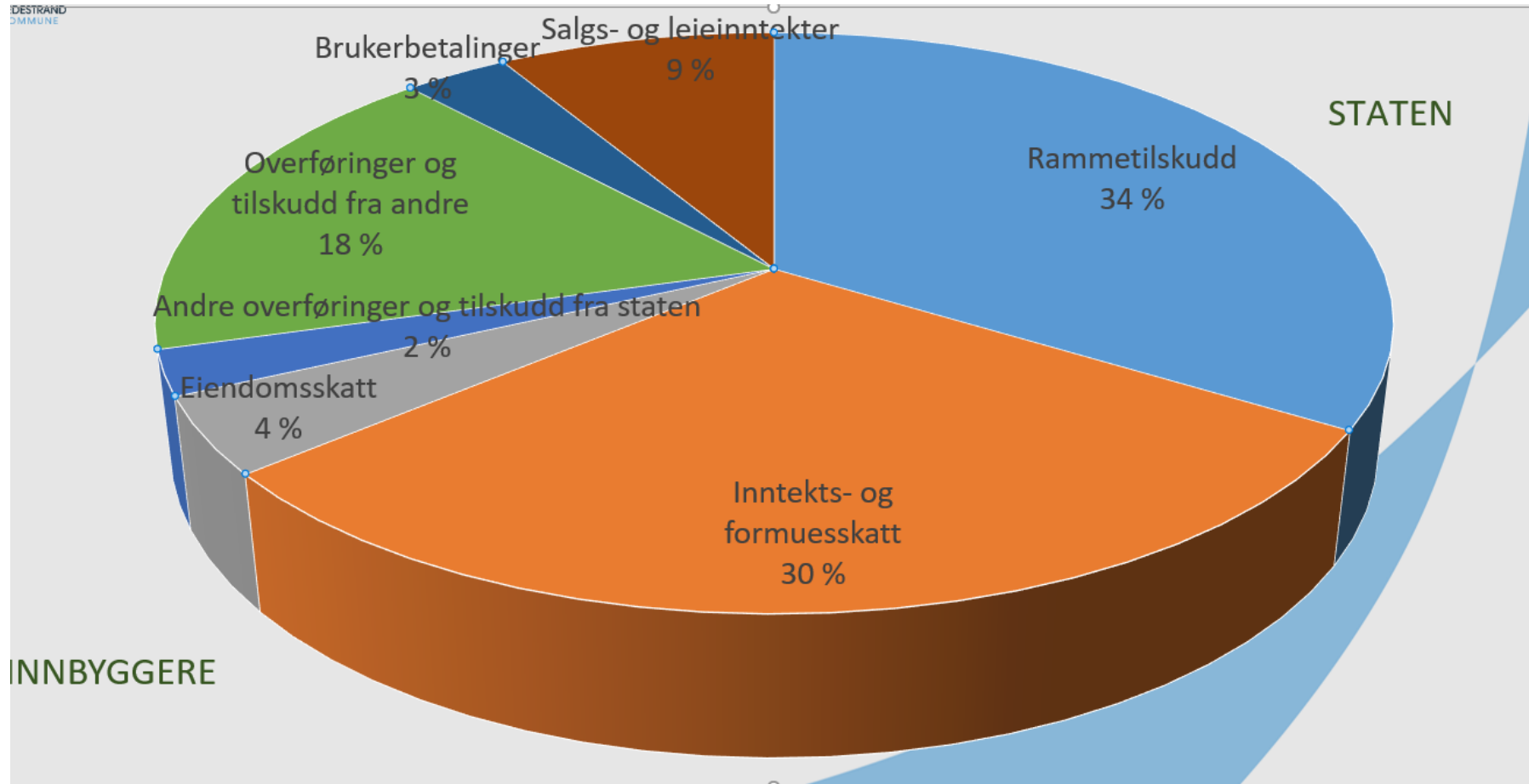
HOVEDOVERSIKT, §5-4, 1. ledd

Beskrivelse	Regnska p 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Rammetilskudd	-260 256	-264 355	-303 004	-302 950	-302 950	-302 950
Inntekts- og formuesskatt	-178 560	-204 495	-213 500	-213 500	-213 500	-213 500
Eiendomsskatt	-31 337	-32 000	-29 550	-33 550	-33 550	-33 550
Andre generelle driftsinntekter	-33 703	-32 065	-32 310	-31 510	-27 910	-27 210
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-503 855	-532 915	-578 364	-581 510	-577 910	-577 210
Sum bevilgninger drift, netto	483 095	490 702	523 728	514 210	511 122	506 968
Avskrivninger	42 581	29 909	55 440	55 440	49 940	49 940
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	525 676	520 611	579 168	569 650	561 062	556 908
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	21 821	-12 304	804	-11 860	-16 848	-20 302
Renteinntekter	-9 742	-11 230	-9 564	-9 364	-9 864	-10 364
Utbytter	-16 010	-12 118	-17 200	-9 100	-8 100	-8 100
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	32 648	42 580	40 100	38 200	38 800	38 800
Avdrag på lån	32 570	34 500	41 800	43 000	40 800	41 700
NETTO FINANSUTGIFTER	39 466	53 732	55 136	62 736	61 636	62 036
Motpost avskrivninger	-42 581	-29 909	-55 440	-55 440	-49 940	-49 940
NETTO DRIFTSRESULTAT	18 706	11 519	500	-4 564	-5 152	-8 206
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	518	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-7 568	-1 744	-3 500	-2 250	-1 000	-50
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	814	6 152	8 256
Bruk av disposisjonsfond	-11 656	-9 775	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	3 000	6 000	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-18 706	-11 519	-500	4 564	5 152	8 206
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

2025:
Bevilgninger drift:
Netto 524 mill. kr

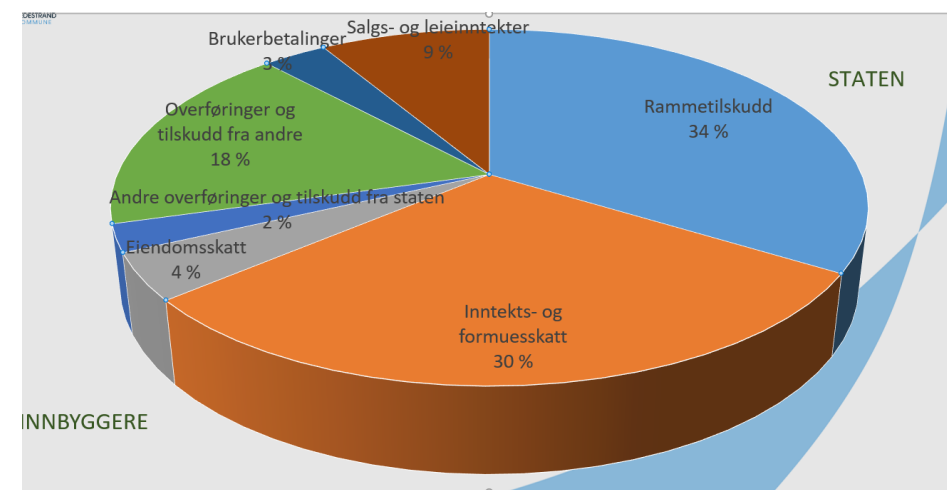

De største inntektene

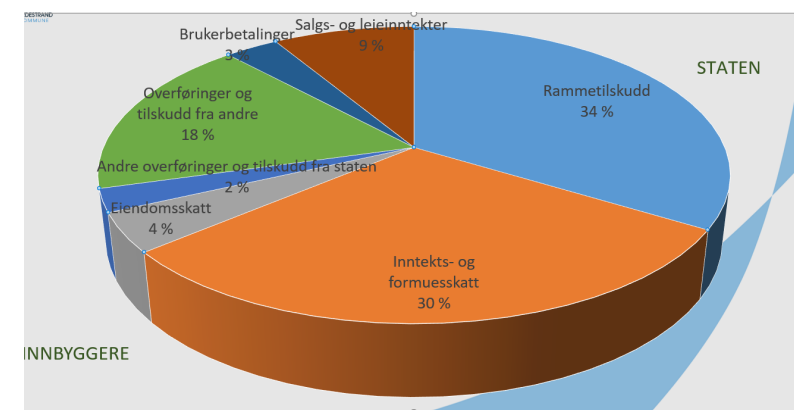

Skatt og rammetilskudd

- Størstedelen av inntektene til kommunen
- 2024: 468,8 mill. kroner
- 2025: 516,5 mill. kroner (økning 47,7 mill. kr)
- Ligger inne 6.524 innbyggere fra 1.1.2025 (inntektsutjevningen)
- Innbyggere pr 1.7.2024: 6.443 innbyggere (innbyggertilskudd og utgiftsutjevning)

Eiendomsskatt

- Formuesgrunnlag boliger og taksering av fritidseiendommer
- 4 promille, ikke bunnfradrag men, reduksjonsfaktor:
 - 40% - fritidsboliger (takserte eiendommer)
 - 58% - boligeiendommer med boligverdi fra skatteetaten
- 29,55 mill. kroner (2025)
- 33,55 mill. kroner (2026-2028)
- Innføring av eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026:
 - 2 promille (4 mill. kroner)
- Takseringskostnad: ca. 1,8 mill. kroner i 2025

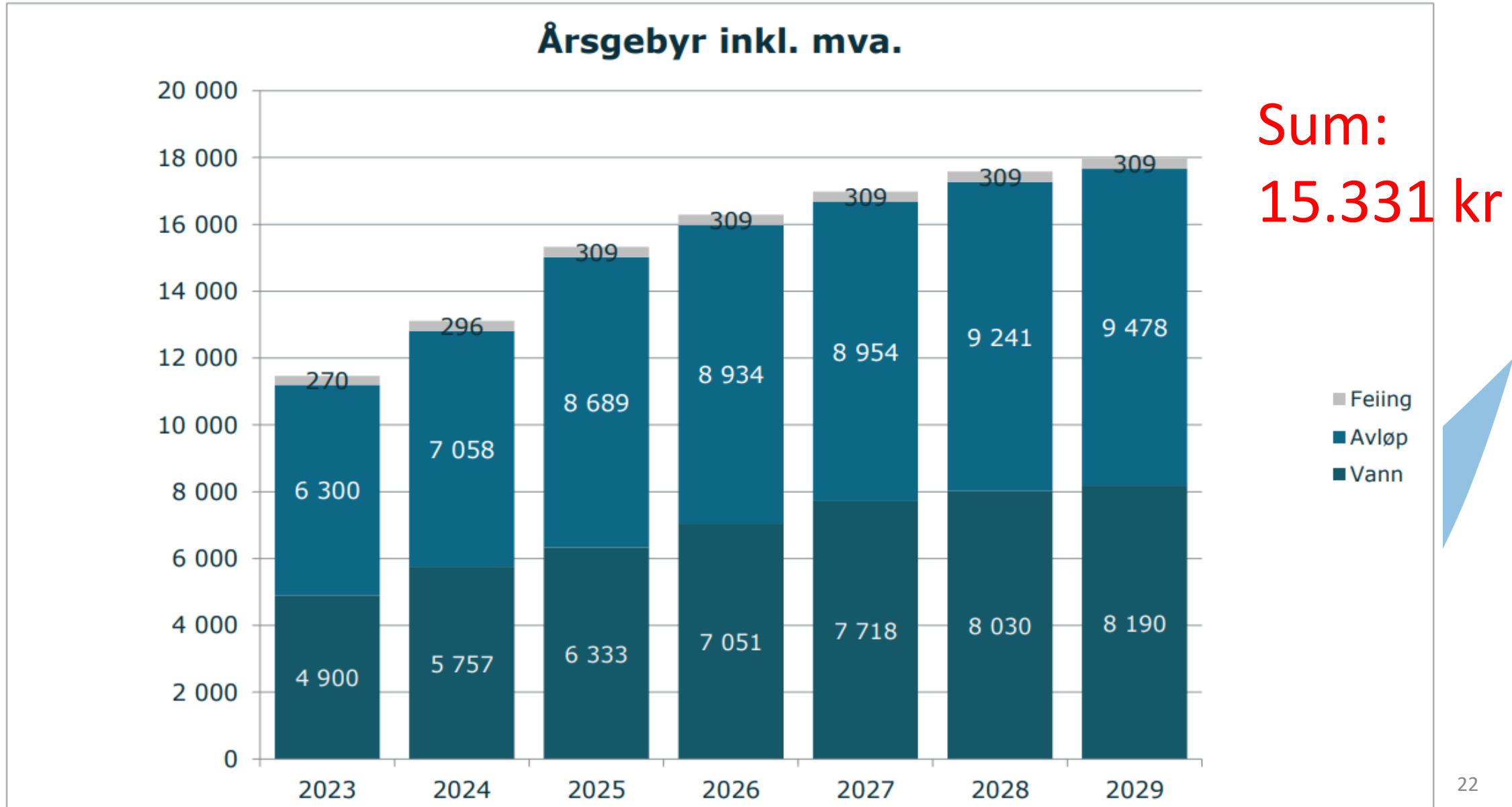

Kommunale avgifter (vann, avløp og feiing)

- Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på vann/avløp/feiing på rundt 16,9 %:
 - hvor avløp øker mest i prosent med 23,1 %
- I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr på vann/avløp/feiing med 6.110 kroner:
 - Fra 11.470 i 2023 til kr 17.580 i 2028.
 - Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 8,9 %.
- Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 140 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

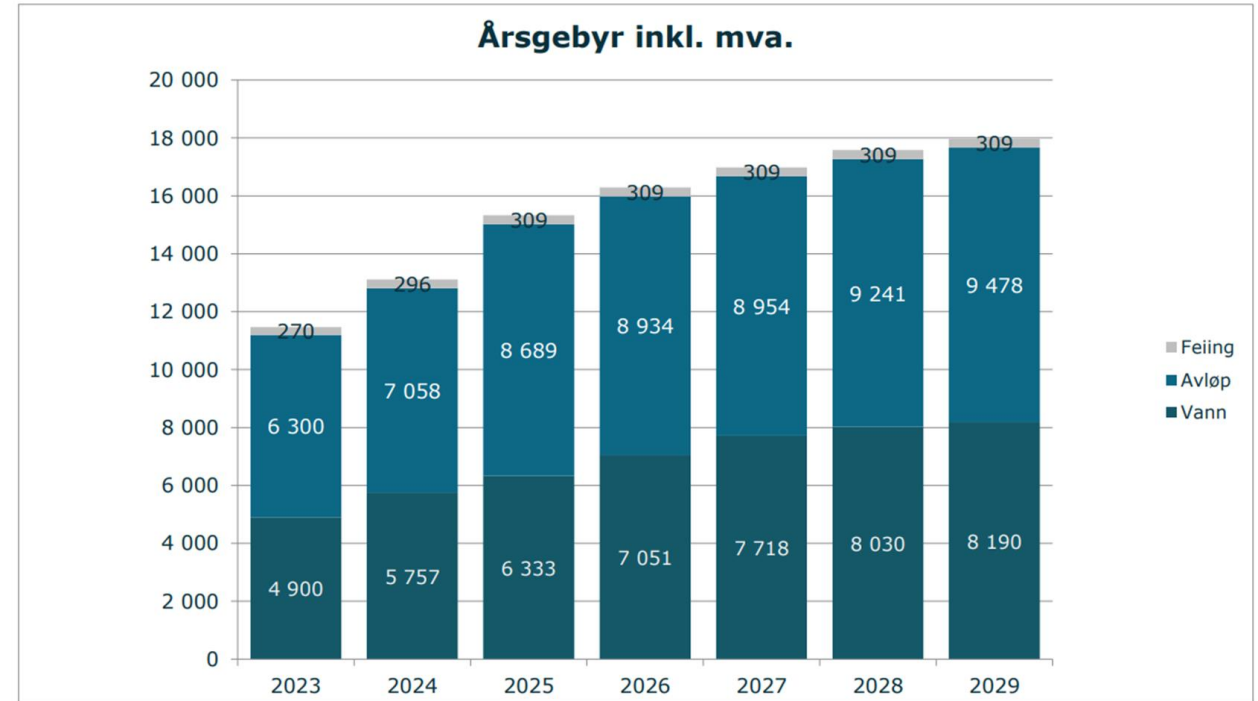
Gebyrøkning – vann, avløp og feiing

Gebyrøkning – vann, avløp og feiing

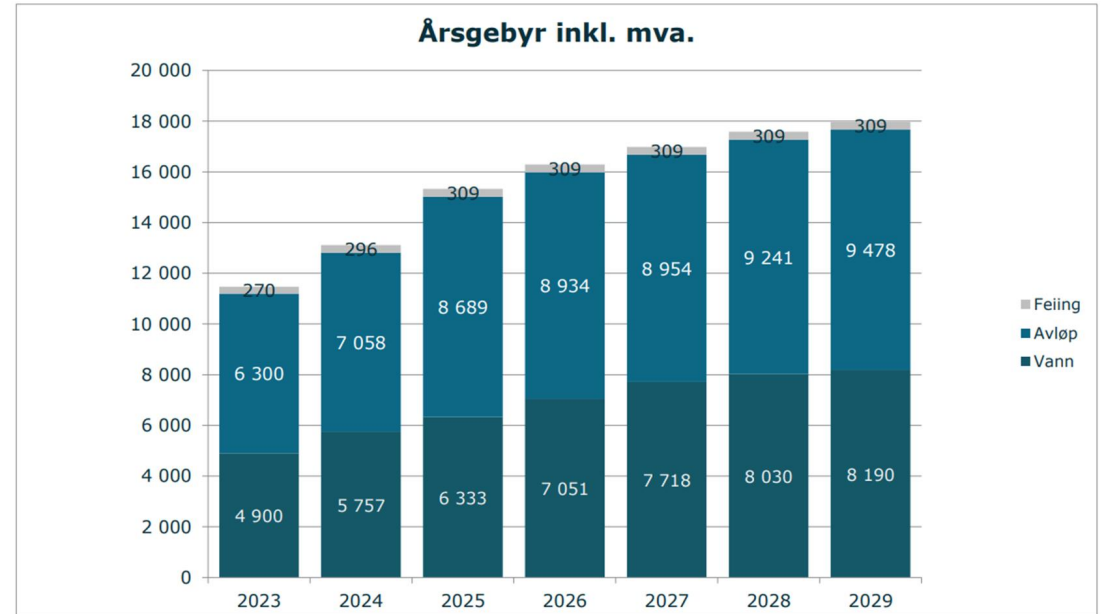
Uten mva.:

- Vann: 5.066 kroner
- Avløp: 6.951 kroner
- Feiing: 309 kroner
- **Samlet: 12.326 kroner**

- **FORSLAG I STATSBUDDSJETTET: reduksjon av mva. fra 25% til 15% fra 1. mai 2025**

Gebyrinntekter – vann, avløp

GEBYR VANN: 16,2 – 18,1 – 20 – 20,9 mill. kroner i perioden 2025-2028

GEBYR AVLØP: 28 – 29 – 29,3 – 30,4 mill. kroner i perioden 2025-2028

AVGIFTSATSER 2024 →

Renovasjons- og slamavgift:

- Renovasjonsavgiften fra RTA (normalabonnement) økes fra 4.610 kroner til kr. 4.800 kroner inkl. mva., dvs. ca. 4 prosent.
- Inkl.: Tvedestrand har påslag på 20 kroner til dekning av kostnader med sigevann fra deponi

Renovasjonsavgiften økes med kr 162,- eks mva (- ca 4,4%) til kr 3820,- eks mva, for et normalabonnement. Dette for å dekke inn lønns -og prisvekst, og økning i statlig CO2 avgift.

I Risør og Tvedestrand er det et påslag på henholdsvis kr 10,- og kr 20,- til dekning av kostnader med sigevann fra deponi.

- Slamavgift (avskiller) videreføres med 1.500 kroner inkl. mva.

BETALINGSSATSER 2025 (ikke uttømmende)

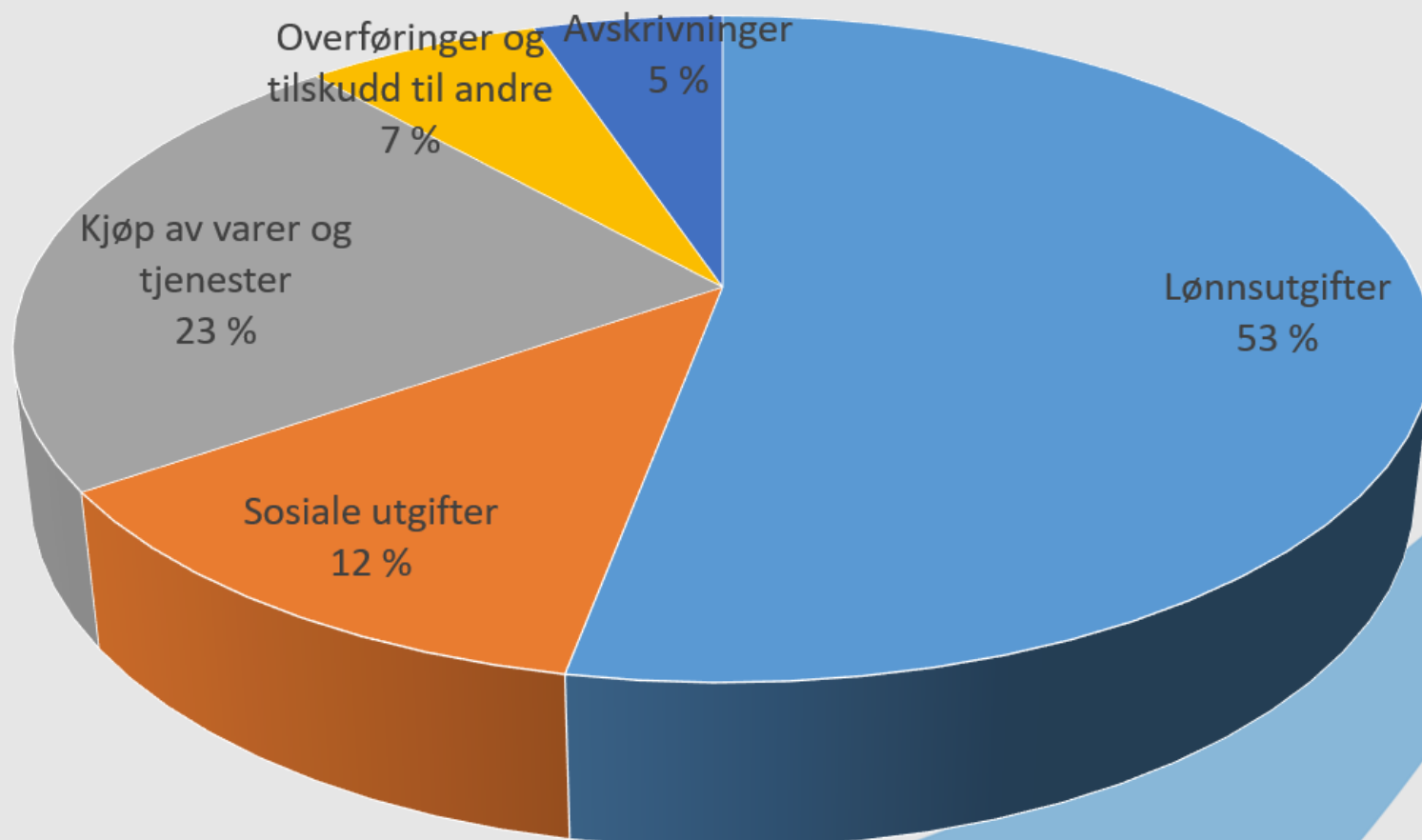

- Foreldrebetalingen barnehager ihht. statlige makssatser 2.000 kroner (fra 1.8.2024)
- Gratis SFO for 1., 2. og 3. klasse (gratis kjernetid 11 timer)
- Uendrede parkerings- og gebyrsatser
- Havneavgift og båt plasser økes ikke
- Andre betalings satser i hovedsak prisjustert

De største utgiftene

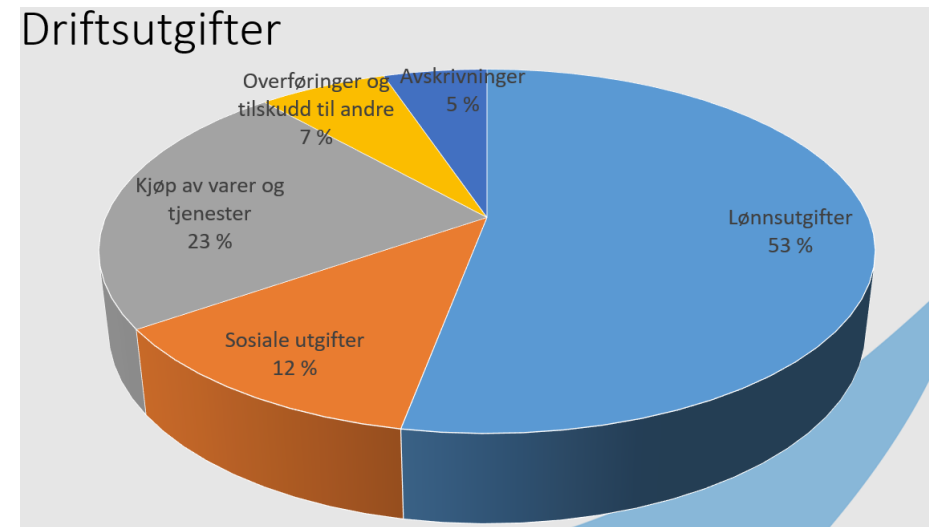
Driftsutgifter

Driftsutgifter

- Lønn og sosiale utgifter: 531 mill. kr
- Kjøp av varer og tjenester: 172 mill. kr
 - Interkommunale samarbeid, noen:
 - IKT-Agder: 16,2 mill. kr
 - Østre Agder: 14,1 mill. kr (brann: 7,2 og legevakt: 4,1),
 - Interkommunalt barnevern: 18,7 mill. kr
 - Interkommunalt PPT: 3,1 mill. kr
 - Kulturskolen Øst i Agder: 2,2 mill. kr

Konsekvensjustert budsjett

- En har arbeidet for å få **økt realisme i sektorenes rammer**, dette via det det som betegnes som «konsekvensjustert budsjett».
- Det er jobbet godt i sektorene fra juni 2024.
 - Dvs. oppdaterte rammer i forhold gjeldende rammevilkår:
 - f.eks bemanningsnormer, lærertetthet mv
 - Vedtakstimer i helse og omsorg, inkl. ordningen med særlig ressurskrevende tjenester
 - Nye tjenester innen sykehjem, hjemmetjeneste, demensomsorgen
 - Innarbeiding av politiske vedtak fra 2024 og tidligere:
 - Årsverk byggesak mv.
 - Ny Tvedestrand barneskole
 - En ser **likevel at en ikke er i mål**, ikke minst gjelder dette de **to sektorene innen helse- og sosialfeltet hvor behovene stadig vokser og det er grunn til å tro at dette vil være situasjonen framover - grunnbemanning**

Ferdig med «konsekvensjustert»

- **Manglet** følgende: ca. 4,6 mill i 2025 og 6,2 mill i 2026
- Dvs. må finne tiltak tilsvarende dette

Oppdater budsjettversjon - Drift

Navn : Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028,	2025	2026	2027	2028	
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	4 590 000	6 172 000	2 999 000	-805 000	
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	0	0	0	0	
Valgte driftstiltak	-4 590 000	-6 172 000	-2 999 000	805 000	
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0	

FORSLAG TIL DRIFTSTILTAK

- Sektorene har jobbet med følgende:
 - **Tiltak som er foreslått:**
 - Tiltak som øker utgiftene, I LITEN GRAD
 - Tiltak som reduserer utgiftene, I STOR GRAD
 - Tiltak som øker inntektene, EN DEL

FORSLAG TIL DRIFTSTILTAK

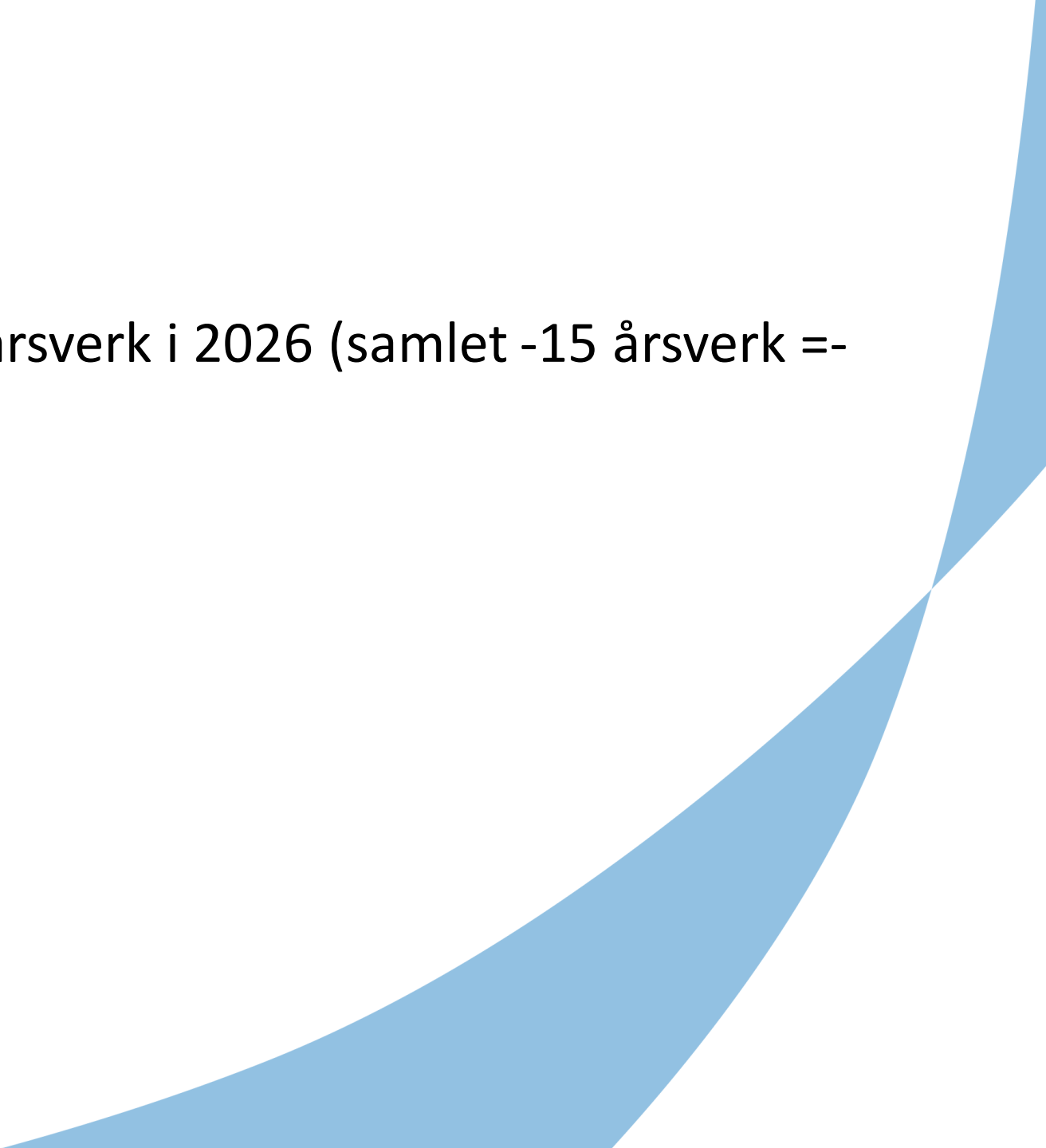

- I STORE TREKK REDUKSJONER AV ÅRSVERK
- Flere tiltak vil være krevende, både for innbyggere, politikere og for ansatte
- Men det finnes ikke flere midler, derfor må tiltak iverksettes

Oversikt over årsverk 2025 – forslag til nedjusteringer:

	Årsverk 2024	Årsverk 2025	Tiltak 2025 - endringer	Årsverk etter tiltak 2025
200 Kommunedirektør, stab og IKT	20,33	45,59	-1,2	44,42
210 Samfunn og infrastruktur	67,81	69,81	-0,5	69,31
220 Læring og oppvekst	175,98	175,99	-2,2	173,82
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	141,60	112,38	-2,7	109,68
240 Helse, familie og rehabilitering	149,21	150,49	-4,6	145,89
SAMLET	554,93	554,26	-11,1	543,12
Endring i årsverk:			-2,0 %	

Årsverk 2026:

- Ytterligere reduksjoner med 3,9 årsverk i 2026 (samlet -15 årsverk = -2,8%)
 - Estimert årsverk 2026: 528,1
-

Stille før stormen!?

Kommunedirektør, stab, IKT, politikk mv.

TVEDES
KOM

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
20 010 - Fjerne Livsløpsutvalget fra 2028 (062)	0	0	0	-200 000
20 010 - Lisenser som ikke er i bruk sies opp (042)	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
20 010 - Reduksjon Kommunedir. stab - felles kontorutgifter (010)	-47 000	-47 000	-47 000	-47 000
20 010 - Redusere trådløse punkter - IKT-Agder (035)	-200 000	-100 000	0	0
20 020 - Reduksjon kurs og opplæring (069)	-15 000	-15 000	0	0
20 020 - Taksering før innføring av eiendomsskatt på næringseiendom (054)	1 840 000	0	0	0
20 020 - Vakant 0,3 årsverk (053)	-281 000	0	0	0
20 030 - Reduksjon 0,4 årsverk sentralbord/ekspedisjon (011)	-340 000	-340 000	-340 000	-340 000
20 030 - Reduksjon kompetanseheving og kilometergodtgjørelse (031)	-38 000	-38 000	-13 000	-13 000
20 030 - Redusere antall valgkretser (i dag 5 valgkretser) (008)	-200 000	0	-200 000	0
20 030 - Redusere utgifter forbruk fellesfunksjoner (023)	-137 000	-122 000	-122 000	-122 000
20 030 - Vakanser 3 måneder 2025 (079)	-240 000	0	0	0
20 030 - Vakant stilling 0,3 årsverk (022)	-300 000	0	0	0
Sum tiltak	-158 000	-862 000	-922 000	-922 000

Samfunn og infrastruktur

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forsalg	2025	2026	2027	2028
21 020 - Tilskudd gapahuker, redusere 170.000 (009)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
21 030 - Reduksjon lønn tilsvarende 0,6 årsverk, halvårsvirkning i 2025 (060)	-300 000	-701 000	-701 000	-701 000
21 030 - Saksbehandler/ingeniør vann og avløp 1 årsverk, selvkost (korr. gebyr og mot bundne fond) (006)	892 000	892 000	892 000	892 000
21 040 - Reduksjon 1 årsverk vaktmester, fra 1.7.2025 (0,5 virkning 2025) (076)	-350 000	-700 000	-700 000	-700 000
21 040 - Skriverstua - fortsatt drift - Innbyggernes hus betaler husleie 70.000 kroner (007)	0	0	0	0
21 040 - Utleie Rådhuset, økte inntekter (037)	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
21 050 - Renhold - redusert 1 årsverk, halvtårsvirkning 2025, deretter økes til 1,5 årsverk fra 2026. Ses i sammenheng med kjøp av robotvaskere. (024)	-340 000	-970 000	-970 000	-970 000
21 060 - Kultur, reduksjon tilskudd til diverse (065)	-95 000	-95 000	0	0
21 060 - Økning fritidskort til barn og unge, dekkes av egen ramme (066)	0	0	0	0
Sum tiltak	-388 00	-1 769 000	-1 674 000	- 1 674 000

Læring og oppvekst

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
22 010 - Felles sektorleder med Risør 50%, 4 mnd. (073)	-230 000	0	0	0
22 010 - Reduksjon kurs og opplæring - LO, flere ansvar (072)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
22 045 - 1151313: Reduksjon høst 25- Sandøya skole 40 % (029)	-135 000	-323 000	-323 000	-323 000
22 045 - 1151314- Reduksjon høst 25- Sandøya skole og SFO 40 % (033)	-114 000	-272 000	-272 000	-272 000
22 045 - 1151910- Vakanse helårlig- Tvedestrand barneskole 110 % (041)	-871 000	-871 000	-871 000	-871 000
22 080 - 1101613- Vakanse høst 25- spesialpedagogisk team 80 % (040)	-278 000	0	0	0
22 080 - 1101613- Vakanse vår 25- spesialpedagogisk team 40 % (039)	-194 000	0	0	0
Sum tiltak	-1 922 000	-1 566 000	- 1 566 000	-1 566 000

Helse og mestring

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
23 010 - Reduksjon 0,2 årsverk (adm.) (034)	-167 000	-167 000	-167 000	-167 000
23 020 - Vakanser 2025 (VPH) (077)	-500 000	0	0	0
23 030 - Redusert 1 årsverk (administrasjon Aktivitet og arbeid) (030)	-720 000	-720 000	-720 000	-720 000
23 050 - Arbeidsglede utgår, aktivitetsplikten ivaretas i annet tiltak (013)	-710 000	-710 000	-710 000	-710 000
23 050 - Fritidsklubben - videreføre 0,6 årsverk fra 1.7.2025 (014)	167 000	0	0	0
23 050 - Marthaloftet - Redusert 0,4 årsverk (allerede iverksatt fra mai 2024) (012)	-280 000	-280 000	-280 000	-280 000
Sum tiltak	-2 210 000	-1 877 000	-1 877 000	-1 877 000

Helse og mestring

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
24 020 - Frikjøpt fra IKT-Agder til prosjekter, 0,4 årsverk (021)	-409 000	-409 000	-409 000	-409 000
24 020 - Kreftkoordinator, reduksjon 0,3 årsverk (017)	-269 000	-269 000	-269 000	-269 000
24 020 - Kvalitetskoordinator - reduksjon 0,2 årsverk (til HR) (020)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Miljøarbeider kafeen reduksjon 0,2 årsverk (015)	-144 000	-144 000	-144 000	-144 000
24 020 - Reduksjon kommunale hjelpemidler - 0,3 årsverk (018)	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
24 020 - Reduksjon stilling hverdagsrehabilitering - 0,2 årsverk (016)	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
24 020 - Vakanser 2025 (HFR) (081)	-500 000	0	0	0
24 030 - Reduksjon 1 årsverk omsorgsboliger (026)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 041 - Reduksjon hjemmetjenesten 1 årsverk (028)	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
24 050 - Kjøkken, redusert med 0,5 årsverk (032)	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Sum tiltak	-3 612 000	-3 112 000	-3 112 000	-3 112 000

Kirke og trossamfunn

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
27 010 - Fellesrådet, redusere med andel av deflatorøkning (061)	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum tiltak	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
280 - Omstilling og nedstyring 3-4 årsverk fra 2026 og utover (083)	0	-2 200 000	-2 200 000	-2 200 000
280 - Organisasjonsutvikling: ulike tiltak til videre omstilling og utvikling (084)	0	0	2 000 000	2 000 000
28 010 - Interkommunalt samarbeid - mulige effekter (059)	0	-500 000	-500 000	-500 000
Sum tiltak	0	-2 700 000	-700 000	-700 000

Frie inntekter, finans og avsetninger

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028, drift, kommunedirektørens forslag	2025	2026	2027	2028
29020 – Eiendomsskatt på næringseiendommer fra 2026, 2 promille (047)	0	-4 000 000	-4 000 000	-4 000 000
29040 – Avdrag nye lån fra 2025-2028 (056)	0	1 200 000	2 000 000	2 900 000
29040 – Renter nye lån i økonomiplanperioden 2025-2028 (055)	800 000	1 800 000	2 800 000	3 600 000
29060 – Avsetning til disposisjonsfond (057)	0	814 000	6 152 000	8 256 000
29060 – Inndekning av forrige års underskudd (058)	3 000 000	6 000 000	0	0
Sum tiltak	3 800 000	5 814 000	6 952 000	10 756 000

HOVEDOVERSIKT- Fordeling på sektorene, netto, §5-4, 2. ledd

Endelige forslag til bevilgning til sektorene:

Beskrivelse	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
200 Kommunedirektør, stab og IKT	39 836	44 141	48 437	47 283	47 673	47 223
210 Samfunn og infrastruktur	49 355	30 182	75 989	68 303	61 825	58 121
220 Læring og oppvekst	149 366	151 962	161 618	162 999	162 999	162 999
230 Velferd, psykisk helse og habilitering	120 717	108 791				
240 Helse, familie og rehabilitering	169 305	153 848				
250 Helse og mestring			235 277	235 918	235 918	235 918
270 Kirke og trossamfunn	4 611	4 850	4 950	4 950	4 950	4 950
280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-50 095	-3 072	-2 543	-5 243	-2 243	-2 243
Sum bevilgninger drift	483 095	490 702	523 728	514 210	511 122	506 968

TVEDESTRAND
KOMMUNE

INVESTERINGER

Slutføring av utviklingsalternative, over i stabiliseringsfase

INVESTERINGSNIVÅ I PERIODEN

Samlet investeringsnivå i 4-årsperioden er på 160,2 mill. kroner, hvorav:

- 148,6 mill. kroner til bygg og anlegg,
 - hvorav 85,4 mill. kroner til vann- og avløpssektoren.
- 5,1 mill. kroner i investeringstilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd.
- 6,5 mill. kroner til egenkapitalinnskudd KLP.

INVESTERINGER 2025-2028

- Kommunedirektøren har kun lagt inn nye tiltak som anses **helt nødvendige**.
- I budsjettprosessen har en også hatt en **streng vurdering på hvilke tiltak som haster mest og må prioriteres**, dette både av økonomiske og ressursmessige årsaker.
- Noen av tiltakene fra økonomiplan 2024-2027 er derfor endret i tid, noen er også tatt bort.

Beløp i hele 1.000 kroner	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	106 573	63 160	49 758	32 300	37 500	29 050
Tilskudd til andres investeringer	3 461	1 100	600	1 500	2 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	8 645	3 700	1 500	1 600	1 700	1 700
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	118 679	67 960	51 858	35 400	41 200	31 750
Kompensasjon for merverdiavgift	-16 765	-7 712	-2 415	-2 750	-1 810	-560
Tilskudd fra andre	-11 369	-11 192	-3 880	-3 560	-4 829	-500
Salg av varige driftsmidler	-6 402	-9 170	-9 840	-5 840	-8 840	-7 500
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	-250	0	0	0
Bruk av lån	-84 899	-40 486	-36 423	-24 050	-26 621	-24 190
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-119 435	-68 560	-52 808	-36 200	-42 100	-32 750
Videreutlån	19 090	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Bruk av lån til videreutlån	-19 090	-20 000	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Avdrag på lån til videreutlån	12 858	5 300	4 600	5 100	5 600	6 200
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 944	-4 700	-3 900	-4 300	-4 700	-5 200
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	914	600	700	800	900	1 000
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	30	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-187	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	250	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-158	0	250	0	0	0
Fremført til inndeckning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

INVESTERINGER (bruttobeløp 2025, 2026-28)

- Utviklingsalternativet la til grunn reduserte investeringer fra 2024
- Allikevel investeringsopplegg som innebærer en del investeringer i 2025-2028

Noe eksempler:

- VA-investeringer:
 - Nesgrenda, nytt høydebasseng vann (6)
 - Borøya, høydebasseng vann (1,5 – 5 – 0 – 0)
 - Høyheiveien-Måneveien-Kirkekleiva, VA-ledninger (0 – 0 – 3,5 – 0)
 - Rehabiliteringsplan vann og avløp (2 – 3 - 8 – 14)
 - Grenstøl høydebasseng, sikringstiltak (2)
 - Fjærkleivene rehabilitering VA (4 – 1 – 0 – 0)
- Andre investeringer:
 - Lyngmyr skole, solskjerming (2,1)
 - Lyngmyrveien 57, vinduer og fasade (1)
 - Brygge langs Nyvei, rive og bygge ny (5)
 - Søsterdalen 16, lokaler (1)
 - Kommunale brygger og havner (0,25 – 4 – 4 - 0)
 - Strannasenteret parkeringsplass, VA, carport, lademuligheter mv. (0,825 – 4,45 – 2,5 – 0)
 - Grensejustering Røysland krets, overta kommunal vei (1,933)
 - Lastebil med strøpparat (3,5)

TILSKUDD TIL ANDRES INVESTERINGER

Prosjekt	Tilskudd til andres investeringer (bruttobeløp i 1.000 kroner)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
0800	Dypvåg kirke universell adkomst	19	0	0	0	0	0
0801	Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	2 990	0	0	0	0	0
0802	Brannforebyggende tiltak 4 kirker	10	0	0	0	0	0
0803	Tvedestrand kirke, fasade, vinduer mv.	442	1 000	500	1 000	1 000	0
0809	Sittegressklipper til gravplassene	0	100	0	0	0	0
0810	Holt kirke, navnet minnelund	0	0	100	0	0	0
0811	Dypvåg kirke, forprosjekt og videre tiltak	0	0	0	500	1 000	1 000
	Sum tilskudd til andres investeringer	3 461	1 100	600	1 500	2 000	1 000

FINANSIERING AV INVESTERINGENE

- Låneopptak: 36,4 mill., 24 mill., 26,6 mill. og 24,2 mill. kroner
- Merverdiavgiftskompensasjon – «momskomp.»
- Tilskudd - spillemidler
- Salg av næringsareal - Tvedestrand næringspark
- Salg av bygninger (inkl klargjøring, meglerhonorar etc)

LÅNEGJELD - renteforutsetninger

Flytende renter	2025	2026	2027	2028
Anslag, utlånsrente	4,4%	3,85%	3,9%	3,9%

LÅNEGJELD

Samlet lånegjeld	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	985,6	992,9	1 008,0	1 008,9	1 014,1	1 015,4
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	155 871	156 665	156 444	156 591	157 401	157 602

LÅNEGJELD - SAMLET UTVIKLING I PERIODEN

- Samlet gjeld øker med **22,5** mill. kroner i perioden
- Fordeling:
 - Investeringslån: -56,0 mill. kroner
 - Formidlingslån: +78,5 mill. kroner
- Stor lånegjeld øker kommunens risikoeksponering

SAMLET LÅNEGJELD - UTVIKLING OVER TID

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	800,2	801,0	795,6	776,7	762,5	745,0
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	126 558	126 380	123 486	120 545	118 344	115 627
Formidlingslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	185,3	191,9	212,3	232,2	251,6	270,4
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	29 313	30 285	32 957	36 046	39 057	41 975

NETTO-DRIFTSRESULTATER I PERIODEN (KORRIGERT FOR AVSETNING TIL BUNDNE FOND)

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat uten bruk av bundne fond i % av driftsinntektene	-0,5%	+0,3%	+0,5%	+1,0%
I kroner	-4 mill. kr	+2,3 mill. kr	4,2 mill. kr	+8,2 mill. kr

- (statlig anbefaling = + 1,75 %)
- Da måtte en hatt **14,5 mill. kroner** i netto dr.res.!
- Gult: 2-8 mill. kr
- Grønt: over 8 mill. kr

DISPOSISJONSFOND– AVSETTING OG BRUK I PERIODEN

Tall i hele 1.000 kroner	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0,8	6,1	8,3
Bruk av disposisjonsfond	8,1	0			
DISPOSISJONSFOND etter bruk/avsetning	0,0	0,0	0,8	6,9	15,2

- Anslår disposisjonsfondet går med i 2024
- Pr. 2. tertial: merforbruk anslag ca. 13 og 21 mill. kroner
- Etter nysaldering og ekstra utbytte fra Å Energi: merforbruk mellom 1 og 9 mill. kroner.
- Opparbeider disposisjonsfond på **ca. 15,2 mill. kroner** ved utgangen av perioden og går over til «gult» nivå
- MEN: burde vært i tråd med **akkumulert premieavvik på 67 mill. kroner!!**

HANDLINGSREGLER - Finansielle måltall, jf. Kommunelovens §14.2, c

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigert for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Netto lånegjeld	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Med bakgrunn i budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028:

Tall i mill. kroner	B-2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Netto driftsresultatet korrigert for bundne fond	-4,0	2,3	4,2	8,2
Disposisjonfond pr. 31.12.	0	0,8	7,0	15,2
Netto lånegjeld investeringslån pr. 31.12	795,6	776,7	762,5	745,0
Netto finansutgifter	55,1	62,7	61,6	62,0

TVEDESTRAND
KOMMUNE

AVSLUTTENDE ORD

VI SKAL BRUKE MYE PENGER!!

- Kommunen skal i 2025 og resten av økonomi-planperioden yte tjenester for store beløp
- Grunnfjellet i de lovpålagte kommunale tjenestene opprettholdes!

NÅ OVERLATES STAFETTPINNEN TIL DET POLITISKE NIVÅ

- **HUSK:** Skal noe endres, må det inndekkes, det vil si gjøres **omprioriteringer** på andre områder!
- **Møter** med økonomisjefen kan bestilles, både før og etter 20. november
- Etter vedtak blir **dette kommunestyrets budsjett og økonomiplan**

Tvedestrand er,
og skal fortsatt være,
et godt sted å leve og
arbeide.

OG HELT TIL SLUTT

Takk til medarbeidere for innsatsen i budsjettprosessen!
– ikke minst gjelder dette avdelingsledere og i særdeleshet kommunens ledergruppe og økonomisjef som har stått på for at vi kan legge fram et budsjett i balanse!

